

Sammen om noget

”Fællesskaber [er] noget, vi som mennesker er sammen om at skabe. Vi relaterer os ikke blot til hinanden, men vi er sammen om noget.” Sådan skriver Christina Holm Poulsen i sin artikel om inkluderende fællesskaber, der er dette årsskrifts hovedartikel.

Når vi er sammen om en aktivitet, er vi en del af en fælles skabelse. Det gør sig også gældende for de fleste af KPI's aktiviteter, som langt hen ad vejen bliver til gennem samarbejde. I dette årsskrift præsenteres en lang række nye frugter af diverse samarbejder og processer, hvilket markeres ved at bladet har fået nyt udseende, der flugter med vores nye hjemmeside, som du kan se på www.kpi.dk.

KPI er et fælles projekt, hvor vi er afhængige af hinanden. Tak for medleven i det år, der er gået – og tak for, at du læser med.

Hanne Terp Legarth

Støt unge i refleksionen over fag og tro

Vi skyder et nyt KPI Akademi forløb i gang fra august 2025. Det er et meget meningsfuldt arbejde, som rammer lige i kernen af, hvad KPI gerne vil. Her sætter vi gang i refleksioner over sammenhængen mellem kristendom og pædagogik og støtter unge i deres dannelse som praktikere og ledere.

KPI Akademi giver ekstra udgifter for KPI, som vi vil bede om hjælp til at dække. Akademiforløbet er gratis for de studerende, som kun dækker egne udgifter til transport og bøger, og det er en vigtig prioritering for os, at forløbet skal være tilgængeligt netop for dem, der er et sted i livet, hvor økonomien ikke er så stærk. Derfor har vi brug for din hjælp til at kunne gennemføre KPI Akademi. Du kan støtte KPI Akademi ved at sende et beløb på MobilePay 955533 – bemærk evt. KPI Akademi. Skriv CPR nummer, hvis du vil have fradrag. Du kan også støtte via vores hjemmeside.

Det seneste hold på KPI Akademi ved deres opstart i januar 2022.

Velkommen til KPI's generalforsamling

den 1. maj 2025 i Fredericia

KPI's personlige medlemmer samt repræsentanter for KPI's medlemsorganisationer indkaldes hermed til ordinær generalforsamling

Torsdag den 1. maj 2025 kl. 15.00-18.00 på Indre Missions Hus, Korskærvej 25, 7000 Fredericia

Generalforsamlingen afholdes i forlængelse af KPI's samarbejds møde, og mellem de to møder samles vi om et oplæg om generationsmøde til fælles inspiration. Man kan også vælge at vente med at komme til selve generalforsamlingen, hvis det passer bedre i dagsprogrammet, eller man kan få mulighed for at deltage online i generalforsamlingen.

Program

15.00 Eftermiddagskaffe

15.30 Oplæg ved stud.teol Daniel Lønborg og institutleder Hanne Terp Legarth
Generationsmøde
Hvordan møder vi i vores relationer, menigheder og organisationer de forskellige generationer i deres behov og særkende uden at skubbe os væk fra hinanden - og hvordan kan generationerne bidrage til hinanden?
Herefter samtale ud fra oplægget

16.30 Generalforsamling med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent og referent.
2. Drøftelse af KPI's arbejde på grundlag af formandens og institutlederens beretninger.
3. Godkendelse af revideret regnskab 2024 og fremlæggelse af budget 2025
4. Fastsættelse af medlemskontingenter.
5. Vedtægtsændring, idet § 8, stk 1 i KPI's vedtægter ændres fra "Bestyrelsen, som består af fire medlemmer, vælges på den ordinære generalforsamling" til: "Bestyrelsen, som består af fire til seks medlemmer, vælges på den ordinære generalforsamling."
6. Valg af medlemmer til bestyrelsen.
7. Valg af revisor.
8. Eventuelt.

17.30 Sandwich, som kan spises på stedet eller tages med på rejsen

18.00 Programmet er slut

Vedtægter og bilag findes på kpi.dk

Yderligere punkter til dagsordenen samt kandidater til bestyrelsen skal være KPI's formand i hænde senest den 10. april 2025. Endelig dagsorden offentliggøres på www.kpi.dk den 16. april 2025.

Det er gratis for KPI's medlemmer at deltage i generalforsamlingen, men det er vigtigt, at du tilmelder dig, så vi ved, hvor mange der skal laves mad til. Send en e-mail til hanne@kpi.dk eller en SMS til 20 20 41 34. Oplys navn og e-mail eller telefonnummer samt evt. info om allergener. Hvis du ønsker at deltage online, skal du sende en mail til hanne@kpi.dk, så vil du få tilsendt et link til online-deltagelse, når vi nærmer os generalforsamlingen.

Seneste frist for tilmelding er den 23. april 2025.

Med venlig hilsen på bestyrelsens vegne
Malene Futtrup Fibiger
Formand for KPI's bestyrelse
Tlf. 22 35 78 03 / E-mail: malene@kpi.dk

Se vores nye hjemmeside

KPI har fået ny hjemmeside - med samme adresse. Vi vil gerne gøre KPI's tilbud endnu lettere tilgængelige og har med den nye hjemmeside oprioriteret tilgangen til vores ressourcer og tilbud til forskellige målgrupper. Vi synes, den er blevet flot og funktionel. Se med på www.kpi.dk

Bestyrelsens årsberetning

Af Malene Futtrup Fibiger, bestyrelsesformand

Det kræver en hel landsby at opdrage et barn. Dette afrikaniske citat brugte vores lokale præst til at understrege vigtigheden i, at vi i de kristne menigheder er noget for hinandens børn og byder os til og er nysgerrige på børnenes perspektiv, når det kommer til tro. Denne årsberetning skrives færdig på en aften, hvor jeg er just hjemvendt fra konferencen "Når kirken løfter". En dag som netop har drejet sig om, hvordan evangeliets fortælling kan løfte børn og unges trivsel. Det står klart efter denne dag, at den opgave ikke kan lykkes, hvis ikke (alle!) voksne byder sig til og vil relationen til børnene.

På min hjemmebane i folkeskolen ulmer den nye Fagfornyelse. Alle fag skal have nye fagplaner fra skoleåret 2027 - fagplaner der skal gøre op med fokus på kompetencer og styring af læring (fx test). Hvis man spørger den ene af de to formænd for Fagfornyelsen, Alexander Von Oettingen, skyldes dette opgør, at vi trænger til dannelse, til en undervisning, som "giver mening" (Nielsen, 2024). Personligt synes jeg, at det er et befriende udgangspunkt. Med Fagfornyelsen skal lærerne selv tage stilling til, hvordan de med deres fag kan bidrage til åndsfrihed, ligeværd og demokrati - til en forståelse af andre og af verden (Ibid). Det er egentlig en grund, folkeskolen hele tiden har stået på i formålsparagraffen. Men den nye besindelse på dette formål vidner om et fokus på, at vi ikke kun er vores kompetencer og vores faglighed. Det er ikke her vores værdi ligger, selvom det kan være svært at huske på, hvis man forsvinder helt ind i en LinkedIn virkelighed, hvor alle situationer og relationer altid kan vinkles til noget af høj faglig værdi.

Når vores faglighed ofte er dér, vi starter med at beskrive os selv, så er det oplagt at møde mennesker netop der. Kort sagt betyder det, at vi i KPI må være bevidste om at møde mennesker med et kristent perspektiv i deres faglighed. For der hvor vi ofte lytter og deltager, er der, hvor der tales til dét, vi fagligt i hverdagen beskæftiger os med. Det er vi i KPI bevidste om, at vi har en stor opgave i - at være der hvor det glædelige evangelium både udruster, inspirerer, provokerer og giver hvile for alle fagligheder. Der findes ikke en kristen pædagogik, men der findes et kristent livs- og menneskesyn, som har betydning for pædagogikken, og som vi didaktisk og pædagogisk (fagligt) kan møde mennesker med.

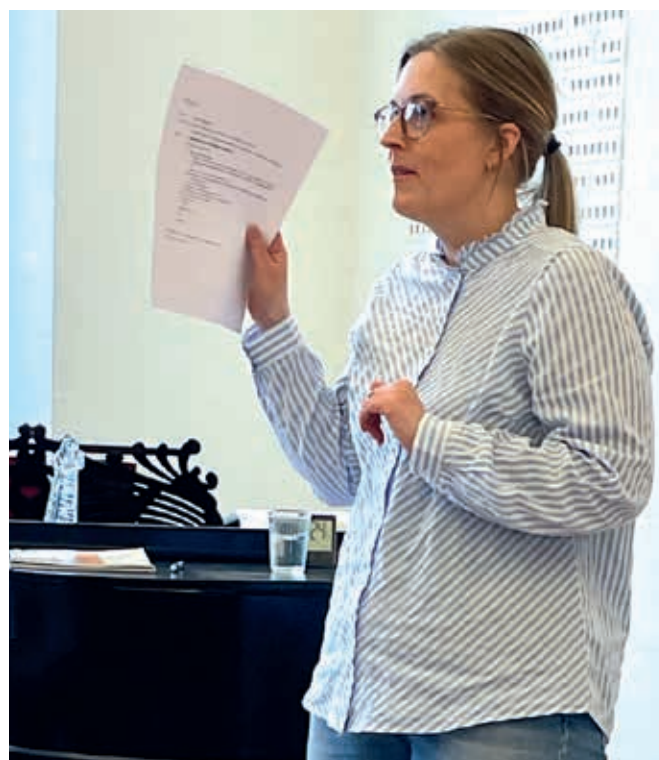
Apropos fagligheder er vi i proces med at udvide kompetencerne i og omkring KPI's bestyrelse. Det kan være en sårbar størrelse med kun fire medlemmer i den store opgave, vi står overfor, og derfor foreslår bestyrelsen at lave en vedtægtsændring til en 'elastik-

model', hvor der står, at bestyrelsen består af fire-seks medlemmer. Bliver denne udvidelse vedtaget til generalforsamlingen, vil vi præsentere nye kandidater til afstemning. Disse arbejder vi på at kunne præsentere.

Og når vi nu er ved ændringerne, så har bestyrelsen besluttet, at referatet ikke længere skal ligge offentligt tilgængeligt på hjemmesiden. Referaterne er ikke hemmelige, men i forbindelse med den nye hjemmeside forsvinder denne del. Hvis du ønsker at modtage referatet efter endt bestyrelsesmøde, skal du blot skrive til hanne@kpi.dk, så kommer du på en liste og får det tilsendt pr. mail.

Vi vil også invitere til en drøftelse af Nyhedsbrevets format. Der er ingen tvivl om, at det har et godt format til dem, som følger med i KPI's arbejde. Vi må også være realistiske ift., at det er omkostningstungt at sende ud, og dernæst kunne vi godt tænke os at komme 'tættere på' medlemmer og bagland ved fx at kommunikere via mails. Vi er pt i overvejelser om at udgive et årligt Magasin suppleret med nyhedsmails. Alt dette er selvfølgelig en del af en større strategiproces, som vi også løbende har skrevet om det sidste år.

I august sagde vi farvel til Elly Skuldbøl fra Menighedsfakultetet, da hun fik andet arbejde. Elly har varetaget kontor-mailen, administration og regnskab »

Malene Futtrup Fibiger ved sidste års generalforsamling.

» for KPI. Stor tak til Elly for hendes indsats. Walther Plauborg fra Menighedsfakultetet har overtaget Ellys opgaver i KPI, og vi er meget taknemmelige for, at denne ordning fortsat kan lade sig gøre.

Der skal også lyde en stor tak til Viceskoleleder på Haderslev Kristne friskole og tidligere efterskolelærer, Stefan Schmidt Christensen, der har takket ja til at være KPI's repræsentant i Konfirmandkursusudvalget.

Tak til vores samarbejdspartnere. Vi sætter stor pris på jeres opbakning og sparring. Tak også til alle jer, der henvender sig til KPI. Bliv endelig ved med det, det holder os relevante og skarpe i retning.

Og så er der Hanne. Sidste år startede vi med at takke Hanne. I år har vi 'gemt det bedste til sidst'. I bestyrelsen vil vi slutte med at takke Hanne for vores gode samarbejde, hendes gå-på-mod og eftertænk-somhed. Hun er en værdi for KPI – og så er hun bare fagligt dygtig.

Tanker, kommentarer og refleksioner om årsberetningen modtages gerne.

Nielsen A. P. (20/09-2024). Udviklingen af nye læreplaner - hør Alexander von Oettingen fortælle om arbejdet. [S2, E5]. I Undervisning og formidling.

Find episoden der hvor du hører dine podcasts.

KPI's bestyrelse januar 2025: Sara Hummelose Hørning, Mathias Jepsen-Hansen, Steen Møller Laursen og Malene Futtrup Fibiger.

TAK for gaverne til Kristent Pædagogisk Institut i 2024!

KPI har igen i 2024 modtaget en betydelig økonomisk opbakning til vores arbejde. Vi er dybt taknemmelige for både gaver og forbøn, som vidner om jeres engagement i vores mission.

I løbet af 2024 modtog vi 306.824 kr. gennem gavebreve og almindelige gaver. Dette er cirka 33.000 kr. under det budgetterede beløb og ca. 32.000 kr. mindre end i 2023. Hver eneste gave har dog været værdifuld for opretholdelsen af KPI's arbejde.

Årsregnskabet for 2024 forventes at vise et mindre underskud end budgetteret, hvilket skyldes en nøje styring af udgifterne. Det endelige resultat afventer

den igangværende regnskabsafslutning og revision.

Vores kerneopgave – at levere pædagogisk og teologisk gennemtænkning til praktisk anvendelse i hjem, kirke og skole – er fortsat vital i 2025. Derfor har vi stadig brug for jeres forbøn, opbakning og økonomiske støtte.

Vi sender en hjertelig tak for hver eneste gave i 2024 og håber på jeres fortsatte medleven og støtte i det nye år!

Steen Møller Laursen, kasserer i KPI's bestyrelse
Hanne Terp Legarth, institutleder i KPI

Når kirken løfter

KPI var med til at arrangere og være tovholder på konferencen "Når kirken løfter", der fandt sted i Odense Bykirke d. 15. januar 2025. Konferencen fulgte op på "Når kirken svigter" konferencen fra 2021, og 28 organisationer på tværs af kirkesamfund stod bag konferencen, som tiltrak 213 deltagere fra hele landet, der var samlet for at forholde sig til, hvordan kirken kan være en ressource i samfundet og ind i børn og unges trivsel.

Undervisningen tog sit afsæt i, hvilke fortællinger vi i vores tid og samfund baserer vores verdensforståelse på, og hvilken fortælling evangeliet og kirken har at byde ind med, som kan tale et tydeligt håb til børn og unge i tiden.

Sara Hummelose Hørning fra KPI's bestyrelse var med på konferencen og har reflekteret over udbyttet:

Når vi reducerer mennesket...

... så står vi som mennesker på et meget lille, øde sted, hvor vi faktisk ikke engang kan tale om, at vi er definerede af noget - vi er blot vores følelser. At være sine følelser er netop en reduktion af at være det allermest unikke, Gud har skabt! Vi er Guds børn, som er så meget mere end vores følelser, handlinger og ytringer.

Når kirken løfter, så tør kirken stå ved budskabet om, at barnet og den unge har alt at byde på, fordi ethvert menneske er unikt. Når kirken løfter, må kirken arbejde ud fra, at Gud grundlæggende har lagt omsorg ned i ethvert menneske. Når kirken løfter, så er det muligt at tale om ubehageligheder, fordi vores fælles afsæt netop er andet og mere end vores følelser.

Når kirken løfter, skal vi omfavne hinanden. Vi skal turde rumme verden med et guddommeligt sprog - et sprog, der ikke er en patologisering (sygeliggørelse) af børn og unge, hvor et psykiatrisk sprog og dertilhørende forståelser er den dominerende indgang til at tale om og begribe verden!

Tak til kirken for, nu og for fremtiden, at løfte barnet og den unge - ja mennesket - ind i rummet med og overfor en skabende Gud. Her kan vi tale om følelser. Her reduceres mennesket ikke. Her gribes vi af Gud.

Tak til alle medvirkende og alle deltagere ved konferencen "Når kirken løfter". I fik, sammen med Gud og som en del af kirken, løftet mig!

Oplæggene fra konferencen kan ses via hjemmesiden www.naarkirken.dk.

Håbemennesker

Arbejdsberetning v. Hanne Terp Legarth, institutleder

Jeg har en oplevelse af, at der er meget at blive modløs over, når man ser sig omkring i verden for tiden. Man kan godt miste håbet lidt. Derfor er jeg blevet meget glad for begrebet "håbemennesker", som jeg blev introduceret til gennem Hella Joofs nytårstale i deadline på DR, og som jeg også tidligere har skrevet om i et opslag på KPI's facebook-side. Hella Joof siger om håbemenneskene: "Håbemenneskene. De er gode at hægte sig på, for de har håb tilovers." (Sonntag, 2025). Hun nævner desuden, at det er de voksnes pligt at gøde og vande håbet hos børn og unge. Det kan jeg kun være enig med hende i – og så har jeg lyst at tilføje, at det er kirkens pligt at gøde og vande håbet – både hos børn, unge og alle andre.

For kirken har håb til overs. Vi har al grund til at være håbemennesker, for vi tror på en Gud, der har al magt, og som er trofast i at gå med og være lys i den virkelighed, der er vores her og nu, mens han lover os en fremtid fuld af håb, når han en dag skaber alting nyt. Det giver modsvar til modløsheden, og vores verden har brug for det håb.

Derfor er det så meningsfuldt at få lov til igennem arbejdet i KPI at bære med til gødnings- og vandingsprocesserne rundt omkring i menigheder, skoler og hjem. Og vi har fået mulighed for at byde ind med mange ting igennem 2024, som har været et år med megen aktivitet, hvor vi har kunnet høste frugterne af flere ting, vi har planlagt gennem længere tid.

Kurser og konferencer

En af de frugter, der har været længe undervejs, er konferencen "Når kirken løfter", som vi også skriver lidt om på side 5. Her har jeg gennem et par år siddet i en arbejdsgruppe, der har planlagt konferencen og har været tovholder for gruppen i lidt over et år. Det har været berigende for mig at arbejde sammen med børne- og unged medarbejdere fra en bredere kirkelig sammenhæng og få større blik for det engagement og kompetencer, der er i kirkerne rundt omkring. Og så var netop denne konference et stærkt udtryk for, at kirken har håb til overs, som vi kan dele ud til børn og unge og i samfundet omkring os.

Også efterskolekurset, som fandt sted i november 2024, var resultatet af en længere proces, hvor jeg sammen med to efterskolelærere fra Frøstruphøve Efterskole har tilrettelagt kurset, som blev afholdt på Frøstruphøve Efterskole. Her var ca. 140 efterskole- og gymnasielærere samlet i et døgn om emnet "Mig og mit fællesskab". Titlen spiller på forholdet mellem individ og fællesskab, hvilket Carsten Hjorth Pedersen førte os ind i gennem undervisning og samtale fredag

eftermiddag og aften. Lørdag holdt jeg foredrag om kendetegn ved ungefællesskaber i dag, og kurset blev afsluttet med foredrag ved Arne Pedersen om "Nådefuldt fællesskab". Undervejs var der også seminarer og gruppesamtaler, volleyballturnering og en masse berigende fællesskab blandt kolleger fra elleve forskellige skoler. Tak til skolerne for tilliden og den store opbakning – jeg glæder mig allerede til næste gang.

Vi afholdt desuden et par kurser i marts 2024, som også er nævnt i sidste arbejdsberetning – en kursusdag for lærere om "Unge mellem eksistens og ambition" ved Paul Otto Brunstad og en temadag om Integritet og tro, som vi arrangerede i fællesskab med Kristeligt Forbund for Studerende og Mental Touch.

Sæt kryds i kalenderen

Vi er i samarbejde med Menighedsfakultetet og Dansk Bibel-Institut i gang med at planlægge en konference med fokus på ledelse af fællesskaber og generationsmøde. Vi har i arbejdet med konferencen undersøgt behovene hos ungefællesskaber gennem samtale med en fokusgruppe, som bl.a. sætter ord på, at det er en stor opgave at lede et fællesskab, når man ikke selv har megen erfaring. Derfor efterspørger de unge både ledertræning og støtte fra mere erfarne ledere i deres kirker og foreninger. Dette vil vi skabe rammer for gennem konferencen "Sammen – et generationsmøde om ledelse af fællesskaber", som finder sted d. 24. oktober 2025 kl. 14-22 på Børkop Højskole.

Sæt kryds i kalenderen og tag ledergruppen fra

140 efterskole- og gymnasielærere var samlet til KPI's Efterskolekursus i november 2024.

kirken, missionshuset og ungdomsfællesskabet med til en fælles inspirationsdag, hvor det er vores håb, at yngre og ældre ledere kan inspirere hinanden og få nye input til ledelsen. Børkop Højskoles elever deltager blandt andet i dagen, og vi håber, at mange fællesskaber vil sende alle ledere afsted, så samtalen kan lykkes på tværs af generationer. Indre Mission, Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission, Kristeligt Forbund for Studerende og Børkop Højskole er medarrangører på konferencen. Hovedtaleren på konferencen er Bård Eirik Hallesby Norheim, som er professor på NLA Høgskolen i Bergen og bl.a. forsker i ledelse og ungefællesskaber.

Projekter

Vi har glædet os til med dette nummer af årsskriftet at kunne lancere vores forældreprojekt "Frimodigt forældreskab", som vi laver i samarbejde med Indre Mission, Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission og Børne- og UngdomsOase. Projektet tager udgangspunkt i en oplevelse af, at der i vores tid er et stort pres på forældreskabet, som kan skabe usikkerhed og manglende frimodighed som forældre. Der er mange stemmer, der byder ind med holdninger til forældreskab og øger presset, og vi håber med projektet at kunne være en stemme, der taler nåde ind i forældreskabet og byder ind med et kristent perspektiv, som ofte ikke er repræsenteret.

Det kan være svært at finde den rigtige form til at møde forældre uden at øge presset med flere arrangementer og møder. Derfor tilbyder vi undervisning i sammenhænge, hvor forældre allerede er engageret – i skoler, kirker og foreninger. Vi håber, I vil benytte jer af muligheden for at få besøg af en fra vores underviserkorps i jeres sammenhæng, når I laver arrangementer for forældre. Se mere om projektet og foredragene på side 11.

Vi kan også med dette årsskrift lancere vores nye hjemmeside, som Peter Baltzer Stidsen fra Webintas har hjulpet os med. Det har længe været et ønske at få lavet en ny hjemmeside, som kan give en øget tilgængelighed til KPI's tilbud på en enkel og overskuelig måde. Vi er rigtig godt tilfredse med resultatet. En af de centrale funktioner på hjemmesiden er ressourcebanken, hvor både artikler, projekter, foredrag, hæfter mm. kan søges frem via forskellige søgeord. Vi har også tilføjet en kalender med kommende foredrag og arrangementer og har koblet facebook-refleksionerne på hjemmesiden, så der hele tiden er fornyelse og flow på siden. Vi håber, I vil tage godt imod hjemmesiden og gå på opdagelse på www.kpi.dk.

Foredrag

Jeg har i det forgangne år holdt en del foredrag rundt omkring i kirker og missionshuse og er blevet brugt af nogle af vores medlemsorganisationer til tema-dage for medarbejdere mm. Jeg kan godt lide undervisningsopgaven og synes, det er spændende at få forespørgsler om forskellige emner og vinkler i det religionspædagogiske felt. For tiden oplever jeg en særlig interesse omkring emner, der knytter sig til

generationsmøde og børnesyn, hvilket jeg også selv er meget optaget af. Jeg glæder mig også over foredragene på kristne friskoler, hvor jeg bl.a. har medvirket til pædagogisk eftermiddag og forældreaften.

Vi har i årets løb udarbejdet en foredragspakke til kirker, som kan findes på vores hjemmeside eller rekvireres hos mig. Der er både emner til sogneaftener, konfirmandforældre og forældre i øvrigt, og jeg har flere foredrag i kirker i kalenderen i den kommende tid.

KPI Akademi

Til sommer slår vi dørene op for endnu et KPI Akademi. Det er tredje gang, KPI afholder KPI Akademi, og vi glæder os til endnu engang at slå følgeskab med 15 studerende, som dykker ned i religionspædagogiske emner og reflekterer over egen praksis. Akademiet foregår hen over to år, hvor vi mødes to gange pr. semester til undervisning. I det kommende KPI Akademi vil vi den ene af gangene invitere de studerende med på studietur til NLA i Bergen og desuden arrangere flere muligheder for samvær uden for undervisningen. Vær gerne med til at sprede invitationen til unge, du kender, der kunne have lyst til et dannelsesforløb på KPI Akademi. Se mere på bagsiden af årsskriftet og på vores hjemmeside.

Videreuddannelse

Jeg er fortsat i gang med videreuddannelse, hvor jeg tager en fleksibel master i pædagogisk udviklingsarbejde på Aarhus Universitet. Jeg er lidt over halvvejs med uddannelsen, der skal være afsluttet inden for seks år, så jeg kan løbende vurdere, hvordan uddannelsen passer ind i mit program. I foråret 2024 afsluttede jeg modulet "Socialisering og hverdagsliv" på Pædagogisk Sociologi på DPU. Her skrev jeg eksamensopgave om "Unge fortællinger om fællesskab og identitet på efterskole", hvilket jeg bl.a. kunne trække på i mit foredrag på efterskolekursus i efteråret. Jeg tager muligvis endnu et modul i efteråret 2025, men dette er endnu ikke afklaret.

Tak

Til slut vil jeg sige tak for endnu et godt år i KPI. Tak til jer, der støtter KPI gennem jeres medlemskab, givertjeneste og forbøn, og tak til alle jer, der viser mig den tillid at invitere mig til at holde foredrag, kurser og vejledning. Tak for telefonopkald, når der er behov for sparring og for godt samarbejde med både organisationer og enkeltpersoner. Jeg føler mig meget privilegeret at arbejde i en organisation med et bredt og engageret bagland, hvor jeg møder og samarbejder med så mange interessante mennesker. Jeg glæder mig også over samarbejdet med bestyrelsen, som går meget engageret ind i opgaven og bidrager med vigtige strategi-processer og god støtte og sparring i mit arbejde.

Sonntag, J. L. (01/01 - 2025) <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/hella-joof-gaar-i-nytaarstale-til-kamp-mod-haabloesheden-det-er-de-voksnes-plit>

Inkluderende fællesskaber

Af Christina Holm Poulsen, ph.d. i psykologi, forfatter og selvstændig forsker og foredragsholder

Inklusion har i flere år været på den skolepolitiske dagsorden. Aktuelt er der kommet et fornyet fokus på inklusion, idet Kommunernes Landsforening i januar 2025 proklamerede, at flere elever skal inkluderes i almenskolen. Inklusion er dermed et centralt tema og en udfordring i skolen, og forbundet med diskussioner om, hvordan det pædagogisk skal forstås og praktiseres.

Nogle gange kan inklusion blive forstået på en reduceret måde, hvor det handler om børn med særlige behov og deres placering i skolesystemet. Når det sker, mister vi hele grundpointen. Inklusion drejer sig ikke om enkeltindivider, men om fællesskaber. Det handler ikke om placeringer af børn, men om deres mulighed for at blive inddraget i, bidrage til og have indflydelse på de fællesskaber og aktiviteter, de indgår i. Inklusion handler om at fremme fællesskaber, der giver plads til mangfoldige måder at deltage og bidrage på. Inklusion er derfor et fællesskabsanliggende og en opgave, der ikke alene er forbeholdt skole og uddannelse. Det er også en opgave for kirken.

Denne artikel tager afsæt i min forskning om inklusion i folkeskolen. Men de pointer, der træder frem, rækker ud over skolen og ind i andre sammenhænge, hvor vi møder børn og unge. Herunder kirkens rum og fællesskaber.

Fællesskabernes betydning

Når jeg i min forskning følger børn i løbet af en skoledag, får jeg øje på børns betydning for hinanden. De er optagede af "at være med" og har en stor del af deres opmærksomhed rettet mod det sociale liv i klassen. Det er vigtigt for dem alle, at de oplever at være en del af fællesskabet. Flere studier viser, at det er afgørende for børn og unges udvikling, læring og trivsel, at de oplever at være med i fællesskaber blandt andre børn og unge (Holm Poulsen 2021, Højholt 2001, Testmann 2021, Tybjerg 2023). De er optaget af spørgsmål som: "Hvem skal jeg være sammen med?", "Hvor hører jeg til?" og "Hvordan gør jeg mig gældende blandt de andre?". Uanset hvilke vanskeligheder børnene står i, er de engagerede i, hvordan de kan blive en del af fællesskabet.

Inden for mobbeforskningen anvendes begreberne "social eksklusionsangst" (Søndergaard, 2009) og "longing for belonging" (Hansen, 2011), der understreger, at vi som mennesker er eksistentielt afhængige af at tilhøre fællesskaber. Vi har et dybt og grundlæggende behov for at høre til. Angsten for ikke at høre til (social eksklusionsangst) og længslen efter at høre til (longing for belonging) er almenmenneskelige grundvilkår. Derfor er det smertefuldt ikke at være med og opleve sig som en del af et fællesskab. For nogle børn fører oplevelsen af udelukkelse til så stor frustration,

Foto Unsplash.com

at de i afmagt bliver udadreagerende og voldsomme. Andre håndterer det på stille måder, hvor de kan blive "usynlige" for andre børn og voksne.

De erfaringer, vi gør os i sociale samspil, får betydning for, hvordan vi forstår os selv, og hvordan vi fremadrettet handler. Børn, der oplever adgang til fællesskaber og bliver mødt som værdifulde deltagere, udvikler forudsætninger for at tilgå nye fællesskaber med selvtillid og gåpåmod. Børn, der gentagne gange oplever fravalg og udelukkelse, kan udvikle en selvforståelse af ikke at passe ind eller høre til. De kan miste modet, trække sig og ende med at blive opfattet som nogen, der selv vælger at stå udenfor (Holm Poulsen, 2021; Kousholt & Madsen, 2024).

Mindsk utrygheden

Som voksne kan vi mindske den usikkerhed og utryghed, der kan opstå omkring tilhørsforhold ved at skabe trygge rammer for, hvem børnene skal være sammen med. Vi skal ikke overlade det til børnene selv at finde sammen, da det i sådanne situationer synliggøres, at de har forskellige sociale positioner og deraf sociale muligheder. Og fordi det ofte er de samme, som står alene tilbage eller havner i gruppen, der er til rest.

På den baggrund bør vi undlade at sige: "Find sammen to og to". Fra et voksent perspektiv kan det virke enkelt og ligetil, men anderledes stiller det sig for børnene. I en 9. klasse observerede jeg, at idrætslæreren ofte bad eleverne finde sammen i makkerpar, og jeg bemærkede, at det var den samme elev, der stod tilbage. Eleven håndterede den ubehagelige situation ved at forlade undervisningen. Det skete ubemærket, fordi ingen spurgte efter ham, ingen savnede ham. Han var tilovers.

At tage hånd om, hvem børnene skal være sammen med, er vigtigt i alle sociale sammenhænge, herunder undervisningssituationer, fritidsaktiviteter og kirkens fællesskaber. Det gælder ved samarbejdsopgaver i skolen uanset klassetrin. Det gælder på ture, hvor børn kan spekulere over og blive usikre på, hvem de skal sidde ved siden af i bussen og sove på værelse med. Det gælder til forældrearrangementer, hvor nogle børn kan opleve dobbeltteksklusion, fordi deres forældre ikke bliver opsøgt af de andre børns forældre og derfor kommer til at sidde alene. Der er potentielt mange situationer, hvor man kan blive usikker og sårbar i forhold til, hvem man skal gå hen til og være sammen med. På en efterskole kan man opleve elever, der underlader aftensmaden, hvis de selv skal finde en plads i spisesalen. Spørgsmål som: "Hvor skal jeg sætte mig, hvem vil mig, og hvem vil mig ikke?" kan fylde og skabe social usikkerhed.

Et vigtigt aspekt af det inkluderende arbejde er derfor at skabe adgang til fællesskaberne ved at tage hånd om gruppedannelser, og hvem børnene skal være sammen med. Samtidig er det også vigtigt at arbejde med sociale dynamikker i fællesskaberne.

Hvad er et fællesskab?

Ofte forstås fællesskaber som en social ramme eller

en samling af mennesker, der har noget til fælles. Fællesskaber er noget, man kan være en del af, være på kanten af eller stå udenfor. Oplevelsen af at være en del af et fællesskab knytter sig i denne optik til at befinde sig inden for fællesskabets ramme. Det vil sige, at kommer man i fodboldklubben, er man som en naturlig konsekvens af denne forståelse en del af fodboldfællesskabet, ligesom man er en del af klassefællesskabet, når man går i den pågældende klasse. Det samme gælder i relation til kirkens fællesskaber. Denne fællesskabsforståelse indebærer, at der ofte fokuseres på at få børn og unge inden for fællesskabets ramme for at sikre oplevelsen af at være med.

Fællesskaber kan imidlertid også forstås mere dynamisk – som "fælles skabelse". Her anskues fællesskaber som processuelle og foranderlige. Med andre ord er fællesskaber noget, vi som mennesker er sammen om at skabe. Vi relaterer os ikke blot til hinanden, men vi er sammen om noget. Når vi forstår fællesskaber som "fælles skabelse", sætter vi fokus på sociale processer og dynamikker i fællesskabet. Oplevelsen af at være en del af et fællesskab knytter sig derfor ikke kun til at befinde sig inden for fællesskabets ramme, men også til muligheden for at blive inddraget, bidrage og have indflydelse på det fælles.

» Fællesskaber er noget, vi som mennesker er sammen om at skabe. Vi relaterer os ikke blot til hinanden, men vi er sammen om noget.

I skolen handler det bl.a. om muligheden for at blive inddraget i og bidrage til de fælles undervisningsaktiviteter. Det handler også om muligheden for at tage del i klassens sociale liv, som det udfolder sig i frikvartererne. Eller at blive inddraget i de samtaler og aktiviteter, der opstår i andre sociale sammenhænge. Hvis man er fysisk til stede sammen med andre, men ikke bliver inddraget eller får mulighed for at bidrage, er man ikke inkluderet. Sådanne situationer kan i stedet skabe en oplevelse af at stå udenfor, være uønsket og grundlæggende forkert. At skabe inklusion i skole og kirke knytter sig derfor til måden, fællesskaber fungerer på, og hvordan vi forstår og møder hinanden.

Fællesskabende arbejde

Når vi forstår fællesskaber som fælles skabelse, bliver udgangspunktet ikke børn og unges relationer, men det de er sammen om. Det betyder, at vi kan arbejde med relationer ved at samle børn og unge om meningsfulde aktiviteter. Aktiviteten bliver udgangspunktet frem for relationen. Dette adskiller sig fra en tilgang, hvor man forsøger at få et barn med i fælles- »

» skabet ved at koble det på de andre børn. En sådan indsats kan nemt mislykkes, både for de børn der får til opgave at inddrage en anden, og for barnet der oplever at være opgaven.

I det fællesskabende og inkluderende arbejde er fokus på at organisere (faglige) aktiviteter, hvor alle på forskellige måder har mulighed for at deltage og bidrage. Her er det betydningsfuldt at være opmærksom på børns og unges interesser, styrker og potentialer – særligt i forhold til dem, der befinder sig i usikre og sårbare positioner. Ved at planlægge aktiviteter med blik for deres interesser og styrker skabes der mulighed for, at de kan bidrage og blive anerkendt i fællesskabet. Dermed bliver det muligt for børnene at få øje på nye sider af sig selv og hinanden.

Børn, der står på kanten af fællesskabet, har i særlig grad brug for de voksnes hjælp til at blive synlige og positivt bemærket af de andre børn og forbundet til dem. Dette gøres ikke ved at sætte fokus på relationer, men gennem de fælles aktiviteter.

At forbinde børn gennem fælles aktiviteter

Nedenstående eksempel er fra et frikvarter på en skole, hvor lærere og pædagoger er optaget af at skabe deltagelsesmuligheder for børnene gennem fælles aktiviteter. Og i denne bestræbelse stiller de sig til rådighed for børns deltagelse og fælles skabelse.

Det er frikvarter, og en pædagog spiller et boldspil sammen med 14 børn på græsarealet. Flere børn kommer til, nogle går selv med ind i legen, mens andre står lidt derfra og kigger. Pædagogen inviterer dem ind i legen og fordeler dem på to hold. Der er nu 31 børn på tværs af årgange med i legen. Indimellem er der børn, som ikke kender reglerne, eller som kommer til at snyde lidt. Pædagogen skifter mellem at være på de to hold, hvor han forklarer regler og hjælper børnene med at løse de konflikter, der opstår i forbindelse med snyd. Da alle kender reglerne, og legen er godt i gang, trækker pædagogen sig, står på sidelinjen og kigger på, mens han hepper og opmuntrer. På et tidspunkt er det ene hold ved at miste modet lidt, da de bliver ved med at tabe. Pædagogen går så ind på deres hold og hjælper dem. Da holdene er ligeværdige på point, siger pædagogen, at han lige skal ind og gøre klar til undervisningen, men at de bare skal spille videre. Inden han går ind, står han et stykke derfra og kigger på legen, der fortsætter uden hans tilstedeværelse (Holm Poulsen & Jakobsen, 2024).

Observationen er et eksempel på, hvordan man kan arbejde med børns relationer og fællesskaber ved at rette fokus på det, børnene er sammen om. Pædagogen samler børnene om en fælles aktivitet, og denne aktivitet er så fleksibel, at flere børn kan inddrages og bidrage. Her er det ikke regler og rammer, der er styrende for, hvor mange og hvem der kan være med. Aktiviteten er heller ikke båret af et konkurrenceelement, men af intentionen om at invitere ind og forbinde børnene med hinanden gennem den fælles aktivitet. I situationen lykkes det pædagogen at få samlet børn på tværs af årgange, hvilket kan bidrage til nye sociale muligheder på tværs af klasser og alder.

Det er også værd at bemærke den måde, som pædagogen involverer sig på. Han står ikke på sidelinjen og betragter aktiviteten. Han involverer sig heller ikke så meget, at aktiviteten falder sammen, når han forlader stedet. I stedet stiller han sig til rådighed for børnene, hvilket indebærer, at han er på forskellige hold, trækker sig og iagttager børnenes samspil, træder til igen og understøtter aktiviteten, trækker sig og iagttager. Han forlader først stedet, da han vurderer, at aktiviteten kan fortsætte uden hans tilstedeværelse.

Afhængigt af børns alder er der selvfølgelig forskellige måder at involvere sig på og forskellige former for aktiviteter, der er relevante. Pointen er, at vi kan forbinde børn og unge gennem fælles og meningsfulde aktiviteter, hvor vi voksne på forskellige måder stiller os til rådighed. Dette gælder også i relation til skolens undervisning.

Essensen af inklusion

At skabe deltagelsesmuligheder for børn og unge i skolen, fritidsaktiviteter og kirkens fællesskaber er kernen i det inkluderende arbejde. Et vigtigt skridt er at sikre adgang for alle ved at tage hånd om, hvem børnene og de unge skal være sammen med. Dette kan mindske utryghed og social eksklusionsangst. Oplevelsen af at være med knytter sig ikke kun til at være sammen med andre, men til muligheden for at blive inddraget, bidrage og have indflydelse på det fælles. Derfor er fokus på de fælles aktiviteter, og hvordan de kan tilrettelægges og udvikles, så alle oplever at være med og kan bidrage værdifuldt. Børnene kan derigennem erfare, at de betyder noget for undervisningen, for andre og for fællesskabet, og at de grundlæggende – i al deres forskellighed – er værdifulde. Dette er essensen af inklusion.

Referencer

- Hansen, H.R. (2011): (Be)longing: Forståelse af mobning som længsel efter at høre til. *Psyke & logos*, 32(2), 480-544.
- Holm Poulsen, C. (2021): *Skolevanskeligheder og inklusionsmuligheder: Fra et børneperspektiv*. Hans Reitzels Forlag.
- Holm Poulsen, C. & Jakobsen, L. K. (2024). *Pædagogers bidrag til at mindske skolefravær og skabe skoletilhør*. BUPL.
- Højholt, C. (2001). *Samarbejde om børns udvikling*. Gyldendal.
- Kousholt, D. Dyreborg Madsen, C. (2024). *Eskalerende skolevanskeligheder og Kamillas vej tilbage til skolen. Pædagogisk psykologisk tidsskrift*, 61 (2), 46-55.
- Søndergaard, D. M. (2009). *Mobning og socialeksklusionsangst*. J. Kofoed & D. M. Søndergaard (red.). *Mobning - sociale processer på afveje*. (s. 21-58). Hans Reitzels Forlag.
- Testmann, L. (2021). *Konflikter og fællesskaber blandt børn i skolen - perspektiver på inklusion som kontinuerlig udfordring*. Ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet.
- Tybjerg, G. (2023). *Unge og ulige deltagelsesbetingelser i udskolingen*. Ph.d.-afhandling. Roskilde Universitet.
- Bemærk: Du kan booke foredrag med Christina Holm Poulsen gennem KPI, da Christina er med i KPI's underviserkorps i projektet "Frimodigt forældreskab". Se mere om foredragene på næste side og på KPI's hjemmeside.**

Frimodigt forældreskab

Forældre oplever et stort ansvar for deres børns trivsel, udvikling og fremtid, og der lægges i vores tid høje idealer ind over forældreskabet, som kan gøre forældre usikre på, om de gør det godt nok. På den baggrund er Indre Mission, Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission, Børne- og UngdomsOase og KPI gået sammen om projektet "Frimodigt forældreskab", der skal udruste forældre til frimodighed i forældreskabet og bidrage med et nådigt blik på forælderrollen.

Vi har samlet et korps af undervisere med forskellig faglighed og geografisk placering, som tilbyder foredrag med forskellige vinkler på forælderrollen og

familielivet fra et kristent perspektiv. Det kan fx være til forældrearrangementer i menigheder og skoler. Foreslå det gerne i den sammenhæng, du er en del af.

Gennem projektet tilbyder vi også samtaler med familiekonsulent i Evangelisk Luthersk Mission, Frederik Berggren Smidt, og Børne- og UngdomsOase stiller deres kursus "Værdifuld Hverdag" gratis til rådighed til forældre, der ønsker at gå til forældreskabet ud fra egne værdier frem for udefrakommende idealer.

Se mere om projektet på KPI's hjemmeside - evt. via QR-koden - og book foredrag gennem Hanne Terp Legarth: hanne@kpi.dk.

Peter Kofoed Herbst, præst og forfatter
- Randers

Forbilledlig uperfekt

Vi undersøger strømninger i tiden og deres indvirkning på vores selvforståelse og rolle som forældre for vores børn. Hvad kendetegner det sunde forbillede, og hvordan står vi ved vores egen uperfekthed?

Christina Holm Poulsen, ph.d. i psykologi, forfatter og selvstændig forsker og foredragsholder
- Vejle

Fællesskaber og trivsel

Dette foredrag flytter opmærksomheden fra det enkelte barn og dets forældre til de relationer og fællesskaber, barnet er en del af. Der gives konkrete råd til, hvordan forældre bedst kan støtte deres børn i at indgå og trives i disse fællesskaber.

Ulrik Buch, familie- og psykoterapeut og højskolelærer
- Hillerød

Konflikter skal der til

Hvordan håndterer vi konflikter i familien? Her får I en fyldt værktøjskasse, som I sammen kan bruge for at holde sammen på alt det gode, I har sammen, så konflikterne ikke skaber afstand.

Forældre til teenagere

Få hjælp til at forstå, hvilken udvikling jeres teenager er midt i, og få redskaber til jeres forældreskab midt i en forandringstid, hvor følelsen af afmagt ofte kommer på besøg.

Kristian Andersen, familiekonsulent i Luthersk Mission og sexolog
- Tarm

Køn og seksualitet

Hvordan taler vi med børn og unge om køn og seksualitet i skole og hjem? Og hvordan agerer vi i mødet med flydende kønsidentitet og homoseksualitet?

Børn og værdier

Hvilke værdier ønsker vi at give vores børn med i livet? Hvordan kan vi som forældre respektere vores børn, samtidig med at vi møder dem med egne værdier?

Lise Berggren Smidt, forfatter og familiekonsulent i Luthersk Mission
- København

De gode (nok) forældre

Livet som forældre er fyldt med krav og forventninger fra omverdenen og fra en selv. Hvordan finder vi ro i, at vi er gode nok forældre, når vi gør det så godt, som vi kan?

Familieliv, skærm og sociale medier

Vi ser på, hvordan vi hjælper vores børn (og os selv) til at få et sundt forhold til skærm og sociale medier.

Oline Bøndergaard Kobbersmed, undervisningslektor på Menighedsfakultetet
- Fredericia

Samtaler om tro og eksistens

Hvordan vi gennem samtalen åbner vinduer til det store i livet - til det som kan forklares, og det vi undres over.

Fortællinger til at vokse og leve af

Lindgren, Lukas og Lewis er gode rejsekammerater, som gør dit barns verden større og hjælper til at finde vej gennem livets vildnis.

Hanne Terp Legarth, leder i Kristent Pædagogisk Institut
- Herning

Frimodige forældre i en alkoholkultur

Hvordan kan vi hjælpe vores børn, os selv og fællesskabet med at navigere i en kultur, hvor alkohol ses som en selvfølgelig komponent i ungdomslivet?

Teenageforælder

At være vedkommende voksne i en ny fase af livet. Hvordan finde en balance mellem påvirkning og frihed og tage ansvar for samtale og relation med vores teenagere?

Frimodig påvirkning

Det er en del af forældreopgaven at påvirke vores børn og vise dem det, vi selv finder godt. Hvordan gør vi det med frimodighed uden at indoktrinere?

Merete Dalsgaard, fagkonsulent og projektleder i Center for Digital Pædagogik
- Aarhus

Forælder i en digital verden

Du skal ikke være digital ekspert for at være en god digital forælder. På oplægget får du indsigt i børn og unges digitale liv - og hjælp til din rolle som digital forælder

Værdier som vejviser i en travl familiehverdag

Få indsigt i, hvordan du kan bruge dine værdier som vejviser og til at skabe balance i en travl familiehverdag fyldt med mange valg, muligheder, bekymringer og ambitioner.

Sara Palmqvist Gaarn-Larsen, selvstændig foredragsholder, forfatter og psykoterapeut
- København

Køn, identitet og samtalen om sex med teenageren

Lær hvordan vi skaber et værdifuldt fundament for vores teenagere, når de bliver præsenteret for en verden fyldt med sex, porno og flydende køn - og få redskaber til samtalen om det.

Mathias Jensen-Hansen, præst
- Skjern

Frimodig forælder i en verden af forventninger

En række forventninger og omstændigheder kan presse os i forældreskabet. Hvor kommer disse forventninger fra? Hvad gør de ved os? - og hvad gør vi ved dem?

Se mere om de enkelte foredrag her:

Kom med på KPI Akademi 2025

Som studerende og ung er du et sted i livet, hvor der skabes mange refleksioner. Studiet og faget sætter tanker i gang, som udfordrer dig og din tilgang til verden - og omvæltninger i privatlivet bliver ved at skabe nye forudsætninger, du må forholde dig til - når du skal indtage roller og opgaver, du ikke har prøvet før eller måske bliver forælder for første gang.

Det er på det sted i livet, vi gerne vil være med på sidelinjen gennem KPI Akademi. Her får du et forum, hvor fag og tro forbindes og gensidigt udfordrer hinanden, og hvor de mange roller og opgaver kan spejles i teori og samtale med andre.

KPI Akademi er et to-årigt dannelsesforløb for unge under 35 år, hvor du i fællesskab med de øvrige studerende dykker ned i teori om pædagogik, åndsfrihed, ledelse, dannelse mm. fra et kristent perspektiv og reflekterer over, hvordan det skal bruges i praksis.

En af vores studerende, Thilde Thuren, fra det seneste KPI Akademi siger om sin oplevelse af forløbet:

"På universitetet oplever jeg, at eksistensen af ånd og tro ikke anerkendes, og jeg har følt mig revet over. Det har syntes vanskeligt at integrere min faglighed og min tro i hinanden, og i stedet har de enten været i direkte konflikt eller levet to parallelle liv. På KPI Akademi derimod har ånd og faglighed gået hånd i hånd i erkendelsen af, at de ikke er hinandens modsætninger, men at tro og ånd forudsætter alt, om man er sig bevidst derom eller ej. Jeg går herfra med en faglighed, der bliver udfordret og styrket af min tro."

Vil du - eller en ung, du kender - være med til det næste dannelsesforløb på KPI Akademi, der starter i august 2025, så se mere på www.kpi.dk eller skriv til hanne@kpi.dk for mere information.

KRISTENT
PÆDAGOGISK
INSTITUT
AKADEMI

Afsender:
KPI, Kirkebyvej 14,
7400 Herning

MELD ADRESSEFORANDRING

Når du flytter, får KPI ikke automatisk besked. Kontakt derfor KPI med oplysning om ny adresse, så du fortsat kan modtage Nyhedsbrevet.

- Send en email til kpi@kpi.dk eller ring på tlf. 20 20 41 34
- Oplys navn samt gammel og ny adresse

GAVER TIL KPI

Hvis du ønsker at give en gave til KPI, kan den indbetales via din netbank. Vælg en af følgende muligheder:

- **Indbetalingskort/girokort:** Vælg kort-type "01" og tast KPI's giro-nummer 16775029
- **Bankoverførsel:** Overfør beløbet til KPI's konto i Danske Bank. Regnr. 1551 – kontonr. 0016775029
- **MobilePay:** Indbetal via MobilePay på 955533. Husk at oplyse dit fulde navn og CPR nummer, hvis du ønsker skattefradrag
- Din gave til KPI er fradragsberettiget på din selvangivelse (Ligningsloven § 8a), forudsat KPI har dit CPR nummer
- KPI udsender i januar kvittering til alle, der har givet gaver i det forgangne år

Nyhedsbrevet udgives af:
Kristent Pædagogisk Institut (KPI)
Kirkebyvej 14 / 7400 Herning
20 20 41 34
hanne@kpi.dk
www.kpi.dk

Institutleder:
Hanne Terp Legarth

Regnskabsfører:
Menighedsfakultet
kontor@kpi.dk
73 56 12 42

Tryk: Helle Høeg / Øko-Tryk

Formand for bestyrelsen:
Malene Futtrup Fibiger (ansv.red.)
Abelsvej 16 / 9000 Aalborg
22 35 78 03
malene@kpi.dk